

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/288/2009
Rady Gminy Szemud z dnia 27 kwietnia 2009 roku

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
GRABOWIEC

GRABOWIEC 2008

Spis treści:

1. Wstęp
2. Ogólna charakterystyka miejscowości
3. Analiza oraz inwentaryzacja zasobów miejscowości
 - a) środowisko przyrodnicze
 - b) środowisko kulturowe
 - c) dziedzictwo historyczne
 - d) gospodarka
 - e) obiekty tereny, infrastruktura społeczna
 - f) infrastruktura techniczna
4. Analiza SWOT
5. Wizja rozwoju miejscowości Grabowiec
6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości.
7. Odniesienie do dokumentów strategicznych Gminy Szemud

1. Wstęp

Celem opracowania niniejszego dokumentu jest określenie obecnego stanu miejscowości Grabowiec oraz poziomu zadowolenia jego mieszkańców, sformułowanie planu rozwoju miejscowości w okresie najbliższych kilku lat oraz określenie działań służących jego realizacji.

Przedmiotem opracowania jest analiza obecnych zasobów miejscowości, słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, które mają lub będą miały wpływ na dalszy rozwój miejscowości oraz przyszłość jej mieszkańców. W dokumencie zdefiniowano wizję rozwoju Grabowca, określono priorytety i cele rozwojowe oraz przedstawiono projekty prowadzące do rozwoju wsi.

Cały obszar Gminy Szemud został objęty strategią rozwoju zatwierdzoną uchwałą nr 23/199/2000 Rady Gminy Szemud z dnia 29 września 2000 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Szemud do 2015 roku”.

Niniejszy dokument został przygotowany na podstawie dostępnych danych statystycznych, dyskusji toczonych podczas spotkań wiejskich, które odbyły się w Grabowcu w okresie styczeń – marzec 2008 roku oraz indywidualnych konsultacji członków Rady Sołectkiej z mieszkańcami.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

Grabowiec to jedna z najmniejszych wsi sołectkich w gminie Szemud, w powiecie wejherowskim województwa pomorskiego. Miejscowość położona jest na skraju lasów lesockich, pomiędzy wsiami Kamień, Szemud i Przetoczyno. Dojechać do tej najbardziej „garbatej” miejscowości można drogami leśnymi z Okuniewa, od leśniczówki Kamień, Cierzni, Bieszkowic i Przetoczyna, drogami polnymi natomiast od strony szemuda Firogi lub Załączna. Liczba mieszkańców Grabowca wynosiła na dzień 31.12.2007 roku 189 mieszkańców i utrzymuje się na niezmiennym poziomie od kilku lat.

Obszar sołectwa wynosi około 212,6 ha, z czego na użytki rolne przypada około 80% a na grunty leśne około 13% powierzchni sołectwa.

Grabowiec jest otoczony lasami. Zagajniki leśne stanowią naturalne schronienie dla saren,

dzików oraz mniejszej zwierzyny.

Istniejące zabudowania to domy jednorodzinne z budynkami gospodarskimi, brak jest budynków o większej kubaturze. We wsi Grabowiec niestety nie ma sklepu ani przystanku PKS. Na zakupy mieszkańcy udają się najczęściej do Szemuda; najbliższy przystanek PKS to Leszczyniec.

Grabowiec to osada rozrzucona po wielu pagórkach, a poszczególne domy, względnie skupiska zagród miały przeważnie swoje nazwy np. Buczo Góra, Fikakowo, Miodnik, Betlejem.

3. Analiza oraz inwentaryzacja zasobów miejscowości

A. Zasoby przyrodnicze

Większość obszarów sołectwa Grabowiec stanowią tereny rolnicze: ponad 145 hektarów gruntów rolnych, ponad 24 hektary łąk i pastwisk oraz ponad 27 hektarów. Jak wszędzie na Kaszubach, przeważają gleby słabe V i VI klasy bonitacji.

Przez teren sołectwa przepływa rzeka Gościcina.

Bardzo charakterystyczna dla Grabowca jest różnorodna rzeźba terenu. Bezpośrednie sąsiedztwo Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego przyczyniła się również do tego, że nietrudno tu spotkać dziką zwierzynę.

Na terenie sołectwa brak jest pomników przyrody.

B. Środowisko kulturowe

Na terenie sołectwa Grabowiec, w lesie, przy Sarni Rópie, leży duży głaz narzutowy, nazwany przez okoliczną ludność Diabelny Kam, na którym znajduje się wyżłobienie, przypominające jakąś łapę. Z tym głazem związana jest druga wersja legendy o diable tym kaszubskim purtku, który budował most na jeziorze w Osowej.

W sołectwie Grabowiec mieści się Klasztor Kontemplacyjny Sióstr od Betlejem i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

C. Dziedzictwo historyczne

Dawniej Grabowiec stanowił część składową sołectwa Szenwałd (Szemud). Zamieszkiwali ją ludzie lasu: myśliwi, bartnicy, potażnicy, smolarze, później drwale.

W połowie XVII wieku osada Grabowiec została osadzona na nowo. Osada ta położona była w lasach, dlatego też osadnicy musieli podjąć się karczunku tych terenów pod przyszłą osadę. Od grabów które na tym terenie przeważały, nazwano ją Grabowiec. W latach siedemdziesiątych XIX wieku Grabowiec był wsią włościańską, liczącą 10 domów mieszkalnych (100 mieszkańców); w latach dwudziestych XX wieku wskazano przyrost o 55 mieszkańców; na początku lat 90-tych Grabowiec zamieszkiwało już ponad 300 osób.

Podczas agresji niemieckiej na Polskę jesienią 1939 roku na skraju lasu przed Grabowcem przebiegała polska linia obronna w postaci okopów i gniazd karabinów maszynowych, wybudowana w znacznej mierze przez ludność tubylczą pod nadzorem wojska.

D. Gospodarka

Sołectwo ma charakter rolniczy. Tutejsza ludność utrzymuje się przede wszystkim z rolnictwa, zasiłków, rent, emerytur, a pozostała część jest zatrudniona w zakładach mieszczących się poza granicami Grabowca.

Z uwagi na atrakcyjność lokalizacji sołectwa w ostatnim okresie obserwuje się zmianę przeznaczenia gruntów z rolniczego na budowlany co w ciągu kilku lat spowoduje znaczny napływ ludności.

E. Obiekty i tereny, infrastruktura społeczna

Grabowiec niestety nie posiada żadnej świetlicy, czy też innego miejsca spotkań dla dorosłych oraz dla dzieci. Wszelkie spotkania są organizowane zazwyczaj u sołtysa w domu. Brakuje tu również placu zabaw dla najmłodszych czy też boiska wiejskiego dla tych nieco starszych. Chcąc uprawiać sport (piłka nożna, siatkówka czy inne) tutejsza młodzież jeździ do sąsiednich wsi, by skorzystać z sal sportowych czy boisk wiejskich.

F. Infrastruktura techniczna

Mieszkańcy sołectwa Grabowiec nie posiadają kanalizacji sanitarnej. Korzystają z bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne, tzw. szamba, które w części są wywożone do pobliskich oczyszczalni, a w części na pola do rolniczego wykorzystania. Wieś prawie w 90%, przyłączona jest do wiejskiej sieci wodociągowej z ujęcia w Szemudzie.

Wieś Grabowiec nie posiada gazociągu wysokiego ciśnienia.

Większość gospodarstw domowych posiada przyłącza telefoniczne. Łącza obsługiwane są przez centralę telefoniczną znajdującą się w Szemudzie.

ANALIZA ZASOBÓW WSI

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecz.)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			X	
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		X		
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne	X			
- gleby, kopaliny	X			
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego		X		
- zabytki	X			
- zespoły artystyczne	X			

Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu		X		
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, gwara		X		
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postaci historyczne	X			
- specyficzne nazwy	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe	X			
- działki pod zakłady usługowe i przemysł	X			
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań	X			
- miejsca sportu i rekreacji	X			
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	X			
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)		X		
- ruch tranzytowy	X			
- przyjezdni stali i sezonowi	X			
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły	X			
- Dom kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	X			
- KGW	X			
- Stowarzyszenia	X			

4. Analiza SWOT

Na podstawie analizy zasobów opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnątrz sołectwa jak i potencjalne szansę i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców.

Analiza SWOT - Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa

SILNE STRONY

atrakcyjny turystycznie krajobraz (cieki wodne, lasy, pagórki)

sołectwo w pełni zwodociągowane

sołectwo w pełni stelefonizowane

aktywna społeczność mieszkańców

SŁABE STRONY

nieopłacalność produkcji rolnej

zły stan nawierzchni dróg

brak oświetlenia ulic

SZANSE

udział w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2015

realne możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych

ZAGROŻENIA

brak ludności napływowej

pogłębienie fatalnego stanu głównych dróg

5. Wizja rozwoju miejscowości Grabowiec

Wizja stanu docelowego powstała w wyniku dyskusji mieszkańców, oraz dogłębnej analizy przez Radę Sołecką. Analizę sformułowano następująco:

Grabowiec - wieś estetyczna oraz przyjazna dla mieszkańców

Jakie ma być nasze sołectwo za 10 lat?

1. Co ma je wyróżniać?	sołectwo bardzo dobrze rozwinięte pod względem urbanizacyjnym i z dostępnymi wszystkimi mediami, przyjazne estetyczne i bezpieczne;
2. Jakie ma pełnić funkcje?	sołectwo z pełną infrastrukturą, z rozwiniętą siecią agroturystyczną i wypoczynkową z ukierunkowaniem na turystów i miejscową stałą klientelę; łatwy dostęp do Trójmiasta, dobra jakość dróg;
3. Kim mają być jego mieszkańcy?	społeczność obywatelska odpowiedzialna za swoje sołectwo, podnosząca poziom swego wykształcenia, tolerancyjna, otwarta na ludność napływową,

4. Co ma dać utrzymanie?	mieszkańcy mają pracę w miejscu zamieszkania poprzez zatrudnienie oraz własną działalność gospodarczą; dochody zapewniają mieszkańcom godziwy poziom życia, zaspakajając obok potrzeb życiowych, również potrzeby kulturowe na miejscu i w pobliskim Trójmieście;
5. W jaki sposób ma być zorganizowane?	Praca zespołowa osób współpracujących ze sobą i nawzajem się uzupełniających,
6. Jak ma wyglądać?	sołectwo o wysokim poziomie estetyki, mieszkańcy, a zwłaszcza dzieci, mają poczucie bezpieczeństwa na drodze;
7. Jaki ma być stan otoczenia i środowiska naturalnego?	sołectwo o korzystnym stanie środowiska naturalnego, przyciągającym uwagę turystów i inwestorów; mieszkańcy oraz ludność napływowa i turyści są świadomi konieczności dbania o własne środowisko naturalne i otoczenie
8. Jaki ma być dostęp do opieki lekarskiej?	w sąsiedztwie istnieją punkty opieki zdrowotnej, w którym dostępne są podstawowe świadczenia lekarskie oraz istnieje możliwość nabycia podstawowych leków;
9. Co będzie proponować dzieciom i młodzieży?	na terenie sołectwa istnieje świetlica, boisko wiejskie zapewniające prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży od 3 do 16 lat, zapewniające aktywne spędzanie wolnego czasu;
10. Jak będą pielęgnowane obyczaje i tradycje?	Organizowane dożynki itp., nabożeństwa majowe i różańcowe przy krzyżach i kapliczkach

6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości.

Arkusze planowania zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty zgodne są z ustaloną wizją rozwoju Grabowca.

1. odremontowanie przydrożnej kaplicy i krzyża

termin realizacji: 2010

koszt inwestycji: 15 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

2. oznakowanie wiat autobusowych dotyczących miejscowości

termin realizacji: 2010

koszt inwestycji: 10 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

3. umieszczenie tablicy informacyjnej dla turystów

termin realizacji: 2011

koszt inwestycji: 5 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

4.wykonanie i oznakowanie tras turystycznych, rowerowych i pieszych

termin realizacji: 2012

koszt inwestycji: 75 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

5.organizowanie okolicznościowych spotkań, festynów oraz innych imprez rekreacyjnych, jak Mikołajki, Dzień Dziecka itp. (razem z innymi sołectwami)

termin realizacji: 2010- 2015

koszt inwestycji: 30 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

6. wyposażenie wraz z dostosowaniem poddasza na świetlicę dla dzieci

termin realizacji: 2014- 2015

koszt inwestycji: 45 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

6. Odniesienie do dokumentów strategicznych Gminy Szemud

Plan określa kierunki rozwoju miejscowości oraz wyznacza konkretne projekty do realizacji. Plan Odnowy Miejscowości Grabowiec na lata 2008-2015 jest spójny z:

- **Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**

- oś 3- Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej (Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej; Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej; odnowa i rozwój wsi)

- oś 4 Leader- realizuje cele osi 3 dla tych projektów, które nie zakwalifikowały się do wsparcia w ramach tej osi.

- **Strategią zrównoważonego rozwoju gminy Szemud do 2015 roku-** przyjęta przez Radę Gminy Szemud Uchwałą Nr XXIII/197/00 z dnia 29.09.2000r.

(Obszar “Baza materialna dla usług turystycznych”: rozwój bazy turystycznej; Obszar “Zrównoważony rozwój gminy odtwarzający zasoby naturalne”: poprawa estetyki wsi, domostw wraz z otoczeniem),

- **Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego** – przyjętą przez Sejmik Woj. Pomorskiego Uchwałą Nr 587/XXXV/05 z dnia 18.07.2005 r.:

priorytet rozwoju II – spójność (Cel 2.3. – ograniczenie patologii społecznych, m.in. poprzez inicjowanie i wpieranie programów profilaktycznych, Cel 2.4 – wspieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej, utrwalanie dziedzictwa Kaszub (...), pielęgnacja i rozwój języka kaszubskiego i lokalnych dialektów, Cel 4.2 spieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej, priorytet rozwoju III – dostępność (Cel 1.2. – poprawa jakości powiązań pomiędzy obszarami peryferyjnymi a obszarem metropolitalnym, Cel 2.6. - wsparcie i stopniowe przekształcanie słabych

strukturalnie obszarów wiejskich, Cel 4.1. - tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych warunków życia).

Nasze projekty służyć będą nie tylko wszystkim mieszkańcom sołectwa, ale również turystom, coraz liczniej odwiedzających naszą miejscowość, zwłaszcza w okresie letnim. Realizacja projektów przyczyni się do zaspokojenia potrzeb kulturalno – rekreacyjnych. Ponadto pozytywnie wpłyną na poprawę estetyki wsi. Wzrost liczby turystów pociągnie za sobą dalszy rozwój usług turystycznych i agroturystycznych, potwierdzając tym samym ponadlokalny charakter naszych projektów.